

Smernica č. 8/2023

o prijímaní a vybavovaní podnetov o protispoločenskej činnosti upravujúcu ochranu whistleblowerov

Účinnosť: od 29. decembra 2023

Vypracoval: Mgr. Marek Harakaľ

Schválila: Mgr. Jana Hlavačková, riaditeľka

Účel smernice

1. Táto smernica popisuje postupy centra pre deti a rodiny s resocializačným programom RETEST (ďalej len „Centrum“ alebo „zamestnávateľ“) v súvislosti s prijímaním, preverovaním a evidovaním podnetov v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti vyplývajúce zo zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 11 ods. 8 (ďalej len „zákon“).
2. Táto smernica upravuje práva a povinnosti zamestnancov Centra oznamovať protispoločenskú činnosť, o ktorej sa dozvedeli v súvislosti s výkonom svojho zamestnania a upravuje podmienky poskytovania ochrany osobám pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti.
3. Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov a zamestnankyne Centra, ako aj pre riaditeľa/riaditeľku Centra.

Vymedzenie použitých pojmov

4. **Oznamovateľ** je fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie takéhoto oznámenia; za oznamovateľa sa považuje aj jemu blízka osoba, ak je tiež v pracovnoprávnom vzťahu k zariadeniu.
5. **Oznámenie** je uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a ktoré môžu významnou mierou prispieť alebo prispeli k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo usvedčeniu jej páchatel'a.
6. **Závažnou protispoločenskou činnosťou** je niektoré z nasledujúcich protiprávných konaní:
 - niektorý z trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 až 263 Trestného zákona,
 - trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona,
 - niektorý z trestných činov zneužívania právomoci verejného činiteľa alebo marenie úlohy verejným činiteľom,
 - niektorý z trestných činov korupcie podľa Trestného zákona (prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia, volebná korupcia),
 - trestný čin, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky alebo
 - správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 50 000,- eur.
7. **Podnet** je oznámenie, vrátane anonymného oznámenia alebo neanonymné podanie zamestnanca o inej protispoločenskej činnosti ako závažnej protispoločenskej činnosti, o ktorej sa dozvedel v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie.
8. **Konanie v dobrej viere** je konanie osoby, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe a vedomosti, ktoré v tom čase má, je presvedčená o pravdivosti uvádzaných skutočností; v pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere, kým sa nepreukáže opak.
9. **Anonymný podnet** je podnet, v ktorom nie je uvedené meno, priezvisko a adresa pobytu osoby, ktorá ho podáva.

Zodpovednosť

10. Úlohy Centra ako zamestnávateľa, vyplývajúce zo zákona č. 307/2014 Z. z. plní riaditeľ/riaditeľka Centra a/alebo zodpovedná osoba ním/ňou poverená (ďalej pre oboch „zodpovedná osoba“).

11. V prípade práceneschopnosti alebo dovolenky zodpovedná osoba môže poveriť plnením niektorých úloh vyplývajúcich zo zákona a z tejto smernice iného zamestnanca Centra, ktorý je v priamej podriadenosti riaditeľa/riaditeľky Centra a to s jeho súhlasom.
12. Aktuálne určenie zodpovednej osoby podľa predchádzajúcich dvoch bodov bude zverejnené na informačnej tabuli zariadenia pri kancelárii riaditeľa/riaditeľky Centra a na webovej stránke Centra.

Spôsoby podávania podnetov

13. Oznámenie o skutočnostiach, o ktorých sa zamestnanec dozvedel v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme a ktoré môžu významnou mierou prispieť k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatel'a, adresujú zamestnanci zamestnávateľa zodpovednej osobe.
14. Podnet možno podať písomne, ústne, telefaxom alebo elektronickou poštou.
 - a) Písomný podnet je možné podať zodpovednej osobe poštou na adresu zariadenia RETEST, Ladová 11, 811 05 Bratislava alebo do poštovej schránky na uvedenej adrese v zalepenej obálke, pričom v obidvoch prípadoch je na obálku potrebné uviesť upozornenie „*Neotvárať - oznámenie v zmysle zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti*“.
 - b) Pri podaní ústnou formou zodpovedná osoba vyhotoví „Záznam o podaní podnetu“ (Príloha č. 2 tejto smernice).
 - c) Podanie podnetu elektronickou formou je možné uskutočniť na adresu: podnet@retest.sk.
15. Podnety prijaté prostredníctvom faxu alebo elektronickou poštou, ktoré prijala osoba odlišná od zodpovednej osoby, je táto osoba povinná bezodkladne postúpiť na vybavenie zodpovednej osobe.
16. V prípade, že sa podnet týka riaditeľa/riaditeľky Centra, je možné ho podať na adresu Zriaďovateľa Hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len „Zriaďovateľ“) v súlade s *rozhodnutím č. 17/2019 primátora hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy o postupe pri oznamovaní protispoločenskej činnosti*, ktoré je zverejnené na webovej stránke Zriaďovateľa https://cdn-api.bratislava.sk/strapi-homepage/upload/Oznamovanie_protispolocenskej_cinnosti_b7777de587.pdf

Evidencia podnetov

17. Zodpovedná osoba je povinná viesť evidenciu podnetov v „Knihe evidencie podnetov“ v ktorej zaznamenáva údaje podľa Prílohy č.1. Ak ide o anonymný podnet uvedie poznámku „anonymný podnet“.
18. Každý novoprijatý podnet je zodpovedná osoba povinná bezodkladne zaevidovať v evidencii podnetov pod číslom, ktorý pozostáva z poradového čísla jeho doručenia.
19. Prijatie a zaevidovanie podnetu zodpovedná osoba písomne oznámi osobe, ktorá podnet podala.
20. Zamestnávateľ je povinný údaje uchovávať v evidencii podnetov tri roky odo dňa doručenia podnetu.
21. Podania, ktoré nie sú podnetmi podľa zákona, vráti zodpovedná osoba osobe, ktorá podanie podala.
22. Anonymné podania, ktoré nie sú podnetmi podľa zákona, sa ďalej nepreverujú.

Preverenie podnetov

23. Zodpovedná osoba je povinná preveriť každý podnet najneskôr do 90 dní od jeho prijatia.
24. V odôvodnených prípadoch môže zodpovedná osoba túto lehotu predĺžiť a to najviac o ďalších 30 dní s tým, že pri neanonymných podnetoch sa predĺženie oznámi písomne osobe, ktorá podala podnet, s uvedením dôvodov predĺženia.
25. Celková lehota preverovania podnetu nesmie presiahnuť 120 dní od jeho prijatia.

26. V prípade potreby doplnenia alebo upresnenia údajov uvedených v podnete, zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu vyzve podávateľa podnetu na jeho doplnenie alebo upresnenie s určením lehoty na uskutočnenie tohto úkonu.
27. Podnety smerujúce proti zodpovednej osobe poverenej riaditeľom/riaditeľkou Centra preveruje riaditeľ /riaditeľka Centra. Podnety smerujúce proti riaditeľovi/riaditeľke Centra preveruje Zriaďovateľ, pričom podnet je možné podať priamo Zriaďovateľovi v súlade s bodom 17 tejto smernice.
28. Pokiaľ podnet smeruje voči konkrétnemu zamestnancovi (ďalej len dotknutá osoba), zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu oboznámi dotknutého zamestnanca s obsahom podnetu a umožní mu vyjadriť sa k nemu, ako aj predložiť doklady, písomnosti, či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci.
29. Osoba, ktorá preveruje podnet, je oprávnená:
 - vyhotoviť kópie originálov dokladov, záznamov dát na pamäťových médiách, ich výpisov, vyjadrení a ostatných informácií potrebných na preverenie opodstatnenosti podnetu a na zabezpečenie dôkazov o prípadnej protispoločenskej činnosti,
 - vyžadovať od dotknutej osoby a jej zamestnávateľa súčinnosť potrebnú na preverenie podnetu vyhotoviť.
30. Osoba, ktorá preveruje podnet, je povinná:
 - oznámiť zamestnávateľovi dotknutej osoby a dotknutej osobe začiatok preverovania, preukázať sa písomným poverením na preverenie podnetu a oboznámiť ich s predmetom podnetu,
 - vydať zamestnávateľovi dotknutej osoby, prípadne ďalším osobám písomné potvrdenie o odobrání originálov dokladov, písomností a iných materiálov,
 - zamestnávateľ dotknutej osoby a dotknutá osoba, prípadne ďalšie osoby sú povinné poskytnúť zodpovednej osobe, ktorá vykonáva preverenie, v maximálnej miere súčinnosť potrebnú na preverenie podnetu a predložiť jej v určenej lehote všetky požadované doklady, informácie a vyjadrenia.
31. Výsledkom preverenia podnetu je zápisnica (Príloha č. 3), ktorú spíše zodpovedná osoba. Zápisnica obsahuje:
 - číslo preverovaného podnetu podľa evidencie podnetov,
 - predmet podnetu a jeho druh (anonymný, neanonymný),
 - meno a priezvisko, pracovná pozícia osoby, ktorej konanie, resp. nekonanie je predmetom podnetu,
 - meno a priezvisko zodpovednej osoby, ktorá podnet preverovala,
 - mená a priezviská prizvaných osôb,
 - miesto a čas preverenia podnetu,
 - výsledky preverenia podnetu,
 - námietky dotknutej osoby,
 - písomné zdôvodnenie opodstatnenosti alebo neopodstatnenosti podaných námietok,
 - zoznam príloh preukazujúcich výsledky preverenia podnetu,
 - dátum oboznámenia s výsledkom preverenia a podpis dotknutej osoby a osoby, ktorá vykonala preverenie - tento dátum sa považuje za dátum skončenia preverenia podnetu.
32. Opakovaný podnet, ak neobsahuje nové skutočnosti, sa nepreveruje. Túto skutočnosť písomne oznámi zodpovedná osoba osobe, ktorá opakovaný podnet podala.
33. Zodpovedná osoba písomne oboznámi do desiatich dní s výsledkom preverenia podnetu osobu, ktorá podnet podala.

34. V prípade, že bol podnet anonymný, vyznačí sa do evidencie podnetov poznámka „anonymný podnet – nemožnosť oznámenia výsledku“.

Spracovanie osobných údajov a mlčanlivosť

35. Každý, komu je totožnosť fyzickej osoby, ktorá podala podnet, známa, je povinný o nej zachovávať mlčanlivosť.
36. Pri spracúvaní osobných údajov uvedených v podnete je zariadenie povinné riadiť sa zákonom č. 136/2014 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.
37. Na účely vedenia evidencie podnetov je zamestnávateľ oprávnený spracúvať osobné údaje uvedené v podnete v rozsahu: meno, priezvisko a adresa pobytu podávateľa podnetu.
38. Zamestnávateľ je oprávnený bez súhlasu dotknutej fyzickej osoby spracúvať osobné údaje:
- ktoré už boli zverejnené v súlade so zákonom a prevádzkovateľ ich náležite označil ako zverejnené, ktorých spracúvanie je nevyhnutné na ochranu práv a právom chránených, záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany, najmä osobné údaje spracúvané v rámci ochrany majetku, finančných alebo iných záujmov prevádzkovateľa a osobné údaje spracúvané na zabezpečenie bezpečnosti prevádzkovateľa prostredníctvom kamier alebo obdobných systémov; to však neplatí, ak pri takomto spracúvaní osobných údajov prevažujú základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré podliehajú ochrane podľa tohto zákona,
 - spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na splnenie dôležitej úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo ide o osobitné kategórie osobných údajov, ktoré dotknutá osoba sama zverejnila alebo sú nevyhnutné pri uplatňovaní jej právneho nároku.
39. Ak je z dôvodu objektívneho zistenia skutkového stavu veci potrebné pri preverovaní podnetu sprístupniť podnet tretej osobe, použije sa odpis alebo kópia podnetu bez uvedenia údajov, ktoré by identifikovali totožnosť fyzickej osoby, ktorá podala podnet.

Ochrana oznamovateľa

40. Osoba, ktorá podala oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti, môže požiadať o ochranu podľa § 3 a § 4 zákona v rámci trestného konania, podľa § 5 a § 6 zákona v rámci konania o správnom delikte a podľa § 7 zákona - ochrana pri oznamovaní závažnej protispoločenskej činnosti.
41. Ak sa osoba, ktorá podala podnet podľa tejto smernice, domnieva, že v súvislosti s podaním podnetu bol voči nej urobený pracovnoprávny úkon, s ktorým nesúhlasí, môže požiadať príslušný inšpektorát práce do siedmich dní odo dňa, keď sa dozvedela o pracovnoprávnom úkone, o pozastavení účinnosti tohto pracovnoprávneho úkonu.
42. Ak inšpektorát práce na základe žiadosti osoby podľa predchádzajúceho odseku vydá potvrdenie o pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu a doručí ho zamestnávateľovi a osobe, ktorá podala podnet, zamestnávateľ odloží vykonateľnosť pracovnoprávneho úkonu až do uplynutia lehoty podľa nasledujúceho odseku alebo do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu v tejto veci.
43. Ak inšpektorát práce na základe žiadosti osoby podľa predchádzajúceho odseku pozastavil účinnosť pracovnoprávneho úkonu, toto pozastavenie účinnosti sa skončí uplynutím 14 dní od doručenia potvrdenia o pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu osobe, ktorá podala podnet. Doručením návrhu na nariadenie predbežného opatrenia na súd počas tejto lehoty sa trvanie pozastavenia účinnosti predlžuje až do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu o tomto návrhu.

Evidovanie a archivovanie

44. Evidovanie a archivovanie upravuje Registratúrny poriadok Centra.

Záverečné ustanovenia

45. Neplnenie povinností, stanovených touto smernicou, zamestnancami sa považuje za neplnenie pracovných povinností a porušenie pracovnej disciplíny. Zamestnávateľ je povinný voči týmto osobám uplatniť postup podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
46. Na otázky, touto smernicou neupravené, sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 307/2014 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
47. Táto smernica nadobúda účinnosť dňa 29.12.2023
48. Prílohy:
 - Príloha č. 1 Evidencia podnetov
 - Príloha č. 2 Záznam o ústnom podaní podnetu
 - Príloha č. 3 Zápisnica o výsledku preverenia podnetu

RETEST

CENTRUM PRE DETI A RODINY

Príloha č. 1. Evidencia podnetov

EVIDENCIA PODNETU O PROTISPOLOČNSKEJ ČINNOSTI				
Poradové číslo podnetu	Dátum		Údaje o podávateľovi	
	Dátum doručenia podnetu	Dátum evidencie podnetu	Meno a priezvisko podávateľa podnetu	Adresa trvalého /prechod. pobytu podávateľa resp. anonymný podnet
	Údaje o podnete			
	Predmet podnetu		Výsledok preverenia podnetu	Dátum skončenia preverenia podnetu
Dátum vyhotovenia zápisnice z preverenia podnetu:			Podpis osoby/osôb, ktoré vykonali preverenie podnetu:	

RETEST

CENTRUM PRE DETI A RODINY

Príloha č. 2. Záznam o ústnom podaní podnetu

ZÁZNAM O ÚSTNOM PODANÍ PODNETU O PROTISPOLOČNSKEJ ČINNOSTI			
Dátum		Údaje o podávateľ'a podnetu	
Dátum podania podnetu	Dátum evidencie podnetu	Meno a priezvisko podávateľ'a podnetu	Adresa trvalého /prechod. pobytu podávateľ'a podnetu
Predmet podnetu			
Dátum a čas spísania záznamu			
Titul, meno, priezvisko a funkcia zamestnanca, ktorý záznam vyhotovil			
Titul, meno, priezvisko a funkcia zamestnancov, ktorí boli prítomní pri ústnom podaní sťažnosti			
Podávateľ podnetu sa oboznámil s obsahom tohto záznamu a vlastnoručným podpisom potvrdzuje skutočnosť osobného podania podnetu a prevzatie jedného exemplára záznamu o podaní.			
Dátum:		Podpis podávateľ'a:	
Poznámky:			

RETEST

CENTRUM PRE DETI A RODINY

Príloha č. 3. Zápisnica o výsledku preverenia podnetu

ZÁPISNICA O VÝSLEDKU PREVERENIA PODNETU O PROTISPOLOČNSKEJ ČINNOSTI			
Meno a priezvisko podávateľa podnetu			
Adresa trvalého / príp. prechodného pobytu podávateľa podnetu			
Predmet podnetu			
Podnet preveril (Titul, meno, priezvisko a funkcia osoby, ktorá sťažnosť preverila)			
Na preverenie podnetu bol prizvaný (Titul, meno, priezvisko a funkcia)			
Výzva/ žiadosť o spoluprácu (áno/nie)		Dátum:	
Miesto preverenia podnetu:			
Preverenie podnetu bolo vykonané v dňoch			
Zistené skutočnosti pri preverovaní podnetu			
(stručne sa uvedie zistený objektívny stav s odvolaním sa na právne predpisy, smernice, prekontrolované doklady, informácie a vysvetlenia preverovaných a prizvaných osôb týkajúce sa predmetu podnetu a ďalej sa uvedie zodpovednosť preverovaných osôb za zistené nedostatky v prípade opodstatnenosti podnetu)			
Námietky preverovaných osôb			
(uvedú sa námietky preverovaných osôb k zisteným skutočnostiam a k prípadnej zodpovednosti a miere zavinenia preverovaných osôb za zistené nedostatky)			
Výsledky preverenia podnetu			
(uvedú sa výsledky preverenia podnetu a jeho opodstatnenosť so zohľadnením oprávnených námietok preverovaných osôb)			

Podpisy osoby, ktorá vykonala preverenie podnetu:	Podpisy prizvaných osôb:
Dátum oboznámenia s výsledkom preverenia dotknutej osoby:	Podpis dotknutej osoby: